

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2019. június 13.
(OR. en)

10265/19

ENER 330
RELEX 615

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a Tanács
Előző dok. sz.:	9855/1/19 REV 1
Tárgy:	Energiaügyi külkapcsolatok – A Bizottság beszámolója – Véleménycsere

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak az energiaügyi külkapcsolatokról szóló elnökségi feljegyzést.

Az elnökség tervei szerint az Energiaügyi Tanács június 25-i ülésén az Európai Bizottság beszámol majd az **energiaügyi külkapcsolatok** legutóbbi fejleményeiről, valamint a miniszterek véleménycserét tartanak, néhány fő dossziéra összpontosítva.

Az elnökség szerint nagyon fontos folyamatosan figyelemmel kísérni az Európai Unió fő partnereit, főként Afrikát, az Egyesült Államokat, Kínát és a Földközi-tenger keleti térségét. Emellett kulcsfontosságú az Energiaközösségen belüli folyamatos szerepvállalás és az Energiaközösségről szóló szerződés¹ korszerűsítése, valamint az Energia Charta Egyezmény² működésének felülvizsgálata és korszerűsítése.

Az elnökség emlékeztet arra, hogy a Bizottság a harmadik országokkal és a regionális, illetve nemzetközi szervezetekkel folytatott energiaügyi párbeszédeiben általánosan érvényesíti a tiszta energiára való átállással foglalkozó uniós szakpolitikákat, hogy előmozdítsa az uniós szakpolitikák és jogszabályok alapját képező, a tiszta energiára való átállást ösztönző elvek globális elterjesztését. A hosszú távú tervezés fontosságáról és az üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak az évszázad közepéig elérendő csökkentésére irányuló, a tiszta energiára való átállással kapcsolatos célok megvalósítását szolgáló stratégiák kidolgozásáról szóló megbeszélések szintén prioritást élveznek. A Bizottság adott esetben szisztematikusan felvetette a kulcsfontosságú nemzetközi partnereinek az energiapiaci ügyletekben az euró nagyobb mértékű használatának kérdését (erről a témáról a miniszterek munkaebéd keretében beszélnek majd).

¹ Az Energiaközösség fő célja egyrészt egy olyan stabil szabályozási és piaci keret megteremtése, amely lehetővé teszi, hogy a szerződő felek vonzóak legyenek a beruházások számára, másrészt pedig a földgáz és a villamos energia kereskedelme tekintetében egységes szabályozási térség kialakítása az EU és az Energiaközösség szerződő felei között. Jelenleg folyamatban van az Energiaközösségről szóló szerződés aktualizálását célzó reformfolyamat. A Tanács 2016-ban és 2018-ban három tárgyalási megbízást fogadott el az Energiaközösségről szóló szerződés módosításaira vonatkozóan, és az EU megközelítése értelmében a változtatásokat egy csomagban kellene elvégezni a szerződésen. A közeljövőben kihívás lesz ezenkívül a 2030-ra elérendő új célok kitűzésével és egy szabályozási keret létrehozásával megerősíteni az energiahatékonyságra, a megújuló energiára, valamint az üvegházhatásúgáz-kibocsátásra irányuló szakpolitikát.

² *Korszerűsítés:* Az Energia Charta Egyezmény 1990-ben létrejött beruházásvédelmi rendelkezéseit összhangba kell hozni a beruházási politikára vonatkozó megújult uniós megközelítés keretében kidolgozott új normákkal. A korszerűsített Energia Charta Egyezmény a tervek szerint hozzájárul majd az energiaágazatba irányuló beruházások növeléséhez, mivel koherens és naprakész, jogilag kötelező keretet hoz létre, amely jogbiztonságot teremt és magas szintű beruházásvédelemről gondoskodik. A fő kihívás az Energia Charta Egyezmény beruházásvédelmi rendelkezéseinek hozzáigazítása a modern beruházásvédelmi normákhoz, valamint a karbonszegény, egyre inkább digitálissá és fogyasztóközpontúvá váló energiarendszerre való átállás megkönnyítése. Az Európai Bizottság 2019 májusában előterjesztett egy tanácsi megbízásra szóló javaslatot, amely alapján az EU és tagállamai nevében részt venne a tárgyalásokban.

Felülvizsgálat: Ezzel párhuzamosan 2019-ben folyamatban van az Energia Charta Egyezmény funkcióinak és szakpolitikáinak felülvizsgálata és a főtítkár teljesítményének félidős felülvizsgálata is. A felülvizsgálat koordinálásával az EU-t, Japánt és Kazahsztánt bízták meg.

Az elnökség az alábbi kérdésekkel kíván irányt adni a vitának:

- Hogyan tudja az EU felhasználni az eszközeit annak biztosítására, hogy az európai energetikai vállalatok segítsenek kiaknázni az afrikai energiapiacokban rejlő potenciált, főként ami a megújuló energiát és a földgázt illeti?
- Hogyan tudják az EU és tagállamai a legmegfelelőbbben arra összpontosítani erőfeszítéseiket, hogy biztosítsák a kiegészítő jelleget az EU–USA Energiatanács és az együttműködés új formái, például a Három Tenger Kezdeményezés (3SI) és a Partnerség a transzatlanti energiaügyi együttműködésért (P-TEC), valamint az Egyesült Államok és az Európai Unió tagállamainak egyéb kialakulóban lévő kezdeményezései között?
- Hogyan tudna az EU a legmegfelelőbb módon együttműködni Kínával az összeköttetéseket illetően Kína „Egy övezet, egy út” kezdeményezésének és az Európa és Ázsia közötti összeköttetésekre vonatkozó uniós stratégiának a keretében?
- A Földközi-tenger keleti térségét illetően hogyan tudják az EU és tagállamai felhasználni a jelenlegi energiaügyi párbeszédet, valamint a meglévő együttműködési csatornákat és eszközöket, például az energiadiplomáciát arra, hogy előmozdítsák a környezeti szempontokat a régióban annak érdekében, hogy a kockázatmentesítést célzó fejlesztések jöjjenek létre?

Háttér-információk

Afrika

A 2018 szeptemberében kiadott, a fenntartható beruházásokra és munkahelyekre irányuló Afrika–Európa szövetségről szóló közleményében a Bizottság az EU és Afrika közötti gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok elmélyítését javasolja, mégpedig a beruházások fellendítésével és a magánszektor szerepének megerősítésével. Az energiaágazat ennek során prioritást élvez. Az EU fejlesztési támogatással járul hozzá, hogy a szükséges infrastruktúra és szabályozási reformok segítségével megvalósuljon a kontinens villamosítása. A külső beruházási tervvel az Unió a magánberuházásokat is támogatja és segít létrehozni a megfelelő üzleti keretet. Afrika és Európa új szövetségének keretében a Bizottság 2018 novemberében elindította a fenntartható energiába irányuló beruházásokkal foglalkozó magas szintű platformot. Ebben a két kontinens köz- és a magánszektorának, nemzetközi pénzügyi intézményeinek, valamint tudományos köreinek és szellemi műhelyeinek érintett felei vesznek részt. A platformnak 2019 végéig ajánlásokat kell megfogalmaznia azzal kapcsolatban, hogy miként lehet ösztönözni a fenntartható energiába irányuló beruházásokat Afrikában.

Egyesült Államok

Az Egyesült Államok továbbra is az EU egyik fő szövetségese, a főként az EU–USA Energiatanács keretében megvalósuló energiaügyi együttműködés pedig a transzatlanti kapcsolatok egyik legsikeresebb együttműködési területe. Az energiabiztonságot, az energiatechnológiákat, a digitalizációt és a kiberbiztonságot illetően sok olyan terület van, amelyen a két felet komoly kölcsönös érdekek fűzik össze. A cseppfolyósított földgáz (LNG) transzatlanti kereskedelmének kibővítése további lehetőségeket biztosít az EU számára arra, hogy a beszerzési források diverzifikációjával tovább fokozza az energiabiztonságot. A Bizottság május 2-án az Egyesült Államok kereskedelmi és energiaügyi minisztériumaival közösen egy nagyon sikeres magas szintű üzleti rendezvényt tartott a cseppfolyósított földgáz témájában Brüsszelben. Ezen a két fél több mint 200 kormányképviselője, valamint a transzatlanti LNG-ágazat 250 üzleti képviselője vett részt. Az EU és az Egyesült Államok az energiabiztonságot érintő kérdésekben is szorosan együttműködnek. Ilyen téma például az Azerbajdzsánból Olaszországba földgázt szállító Déli Gázfolyosó véglegesítése, illetve Ukrajna energiabiztonsága. Az EU–USA Energiatanács mellett az Egyesült Államok több uniós tagállammal együttműködik olyan kezdeményezésekben, mint a 3SI vagy a P-TEC (utóbbi elindulását az Egyesült Államok energiaügyi minisztere jelentette be a 2018. szeptemberi bukaresti 3SI-csúcstalálkozó alkalmával). A 3SI keretében – és többek között a P-TEC-en belül – kidolgozandó projektek a kibővített regionális összeköttetések és a források diverzifikációja révén képesek lesznek érdemben növelni az európai energiabiztonságot. Az is nagyon fontos, hogy az EU és az Egyesült Államok továbbra is fenntartsák a transzatlanti egységet a szankciókkal kapcsolatban. A Bizottság ezenkívül egy háromoldalú együttműködés kialakításán is dolgozik az Egyesült Államokkal és Japánnal mint hasonlóan gondolkodó partnerekkel, mindenekelőtt az LNG és a hidrogén területén.

Kína

Kína az EU stratégiai partnere a tiszta energiára való átállás területén. Az együttműködés irányító fóruma az évente megrendezett EU–Kína energiaügyi párbeszéd; a nemrég elindított EU–Kína energiaügyi együttműködési platform pedig a párbeszéd maradéktalan végrehajtásáról gondoskodik. Kína a világ legnagyobb szén-dioxid-kibocsátója, ugyanakkor Kína ruház be a legnagyobb mértékben a megújuló energiába, illetve állítja elő a legtöbb megújuló energiát. Az EU üdvözli, hogy Kína a Párizsi Megállapodás létrejöttének egyik fő előmozdítója volt, noha széntüzelésű erőműveket épít, illetve ilyen erőművekhez ad támogatást sok országban (mindenekelőtt az „Egy övezet, egy út” kezdeményezésen keresztül), többek között az Unió szomszédságában (a Nyugat-Balkánon és Afrikában) anélkül, hogy figyelembe venné beruházásainak fenntarthatóságát. Az EU vonatkozó szakpolitikája, amelyet a 2019. március 12-i „Az EU és Kína – stratégiai kilátások” című közlemény mutat be, és amelyet az Európai Tanács is jóváhagyott, egy realiztikusabb, érdekérvényesítőbb és sokrétűbb megközelítést követ. Noha Kína továbbra is „együttműködő partner” a tiszta energiára való átállás területén, olyan „tárgyalópartner” is, amellyel az EU-nak egyensúlyt kell kialakítani az érdekek között, „gazdasági versenytárs” a technológiai vezető szerep megszerzésében, valamint „rendszerszintű rivális”, amely alternatív irányítási modelleket mozdít elő. Az ez év áprilisában, Brüsszelben megrendezett 8. éves EU–Kína energiaügyi párbeszéd pozitív megbeszélései, valamint a három évre szóló EU–Kína energiaügyi együttműködési platform május közepén történt elindítása nyomán az Uniónak továbbra is együtt kell működnie Kínával az energiát érintő ügyekben, különleges figyelmet fordítva a piacra jutás terén megvalósuló kölcsönösségre és a platform olyan módú használatára, amely lehetőségeket teremt a mindkét fél számára előnyös együttműködésre.

Földgázvonatkozású kérdések a Földközi-tenger keleti térségében

Az Energiaunió diverzifikációs politikájának fő tengelyét a földközi-tengeri térségben létrehozandó gázelosztó központok jelentik. A közelmúltban felfedezett, illetve a jövőben feltárandó gázlelőhelyek (Egyiptomban, Izraelben, Cipruson és valószínűleg Libanonban) fényében és tekintettel arra, hogy e gázkészletek jelentős része exportálásra kerül, a Földközi-tenger keleti térsége fontos, biztonságos és megbízható beszerzési forrássá vált a közeljövőt illetően. Az EU határozottan támogatja, hogy a térség gázelosztó központtá váljon. A Bizottság elkötelezett amellett, hogy politikai támogatással, diplomáciai tevékenységekkel, valamint például a kelet-mediterrán gázvezeték érintő tanulmányok finanszírozásával és a nemzetközi pénzügyi intézményeken keresztül nyújtott finanszírozással megfelelő időn belül megkönnyítse a Földközi-tenger keleti térségének gázipari fejlesztését, és segítsen olyan beruházási környezetet létrehozni, amely beruházókat vonzhat a térségbe annak fejlesztése érdekében. A Bizottság nagyon fontos segítséget nyújt az érintett országoknak a Ciprus és Egyiptom közötti, a két ország közötti gázvezeték-összeköttetésről szóló kormányközi megállapodás, valamint a kelet-mediterrán gázvezetékéről szóló kormányközi megállapodás megszövegezésében is.